

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja c. k. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 3 krone.

Udje dobé list zastonj.

Vsebina: Glavni agrarni dogodki v letu 1910. — O sajenju in rentabiliteti sladkorne pese s posebnim ozirom na Spodnje Štajersko. — Trsna plesnoba (Oidium). — Suha in zelena krma. — Rožiči ali murke na slivah. — Nekaj o zmrazjenem mesu. — Ne zanemarjamo prazne posode. — Priročne senene grablje na kolesih. — K uvozu argentinskega mesa. — Škropljenje sadnih dreves. — Zborovanja podružnic. — Iz podružnic. — Drobtinice. — Vposlano. — Uradno. — Tržna poročila. — Zadruga: Poročila Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznaila.

Glavni agrarni dogodki v letu 1910.

II) Svetovni agrarni dogodki.

Napisal glavni tajnik Juvan.

Pisano sliko, ki nam jo kažejo z agrarnega stališča zanimivi dogodki pretečenega leta, bomo morali, če hočemo imeti od tega kaj koristi, ogledovati s treh strani in iti pri tem od splošnega k posameznemu: agrarnopolitični svetovni dogodki, agrarnopolitični dogodki v Avstriji in oni v zeleni Štajerski.

Če hočemo naše moderno narodno gospodarstvo popolnoma spoznati v njegovih globljih vzrokih, ga ne smemo ogledovati z enostranskega stališča kake posamezne produkcije. Svetovni trg je danes ono torišče, na katerem se odigrava naše gospodarstvo, ki je pri nas doma osnovano na načelu delitve dela. Manjši pridelek v inozemstvu je postal danes ravno tako odločujoč činitelj za naš domači trg, kakor velike zveze (corners, trusts), ustanovljene iz špekulacije v ta namen, da se umetno podraži in vzdržuje cena raznih žit. V očigled tej organski zvezi vse produkcije svetovnega trga se kažejo naša stremjenja za ustvaritvijo nacionalnih cen kot mala sredstva, ki dasi rabljena po načelu visoke carinske politike, komaj še zadoščajo v ta namen, da našo domačo produkcijo vsaj za silo obvarujejo nevarnih sprememb cen in preprečijo, da bi slabe cene našo domačo produkcijo naenkrat onemogočile. S tega stališča hočemo tudi premotrivati dogodke na svetovnem trgu v pretečenem letu. V letih 1908 do 1909, takoj ko je stopil v veljavo naš s tako silo in težavo priborjeni avtonomni carinski tarif, so cene žitu naenkrat tako poskočile, kakor še prej nikoli. Sovražniki naše agrarne politike so takrat radi trdili, da je te nepričakovane prikazni krivo agrarno gibanje v Avstriji. Kdor pa je razmere na svetovnem trgu nepristransko študiral, je moral videti, da je tega dejstva bil kriv sploh manjši svetovni pridelek na eni in mednarodna žitna špekulacija na drugi strani. Tega bi ravno naši manchestersko liberalni sovražniki ne smeli prezreti, saj so baš oni spoznali to ozko organsko zvezo vseh svetovnih gospodarskih dogodkov in zaradi tega uravnali svojo gospodarsko politiko vedno tako, da so dosledno zanimali in odklanjali našo upravičeno zahtevo po zaokrožitvi in omejitvi trgovskega življenja in da so upravičeno zahtevali domačo produkcijo po pokritju krajevnih stroškov za produkcijo žrtvovali svoji svetovnotržni politiki.

Mi agrarci se nismo dali preslepiti, da bi bila cena žita v letih 1908 in 1909 samo posledica naših agrarnih stremljenj. Pričakovali smo samo leto 1910, ki je agrarcem dalo v njihovem pričakovanju popolnoma prav. Cena žita je mnogo nižje padla in če bo še bolj padala, bo to samo potrdilo za naše mnenje, da je danes veljavna žitna carina samo varnostni jez, da naših domačih trgov ne preplavijo inozemski pridelki, ker bi vsled tega lahko cena našim domačim pridelkom tako padla, da bi se niti stroški za pridelovanje ne povrnili več, kar bi bil takorekoč lahko smrtni udarec za naše gospodarstvo, pred vsem pa za naše kmetijstvo. Če se spomnimo na vse to, se pokaže naše stremljenje, ki gre za tem,

da se ohrani naša domača produkcija, kot naravnost patrijotsko in državo ohranjujoče, ker bi omejitev kakega za vso gospodarstvo tako zelo važnega dela produkcije, kakor je baš pridelovanje žita, imela lahko tudi za našo državo nevarne posledice. To tem bolj, če pomislimo, da ravno najmočnejše države v Evropi gledajo v ohranitvi kmetijskega stanu jamstvo za njih neovirani zgodovinski napredek. Nemčija, ki nam je sosedja in z nami gospodarsko in politično tako zelo ozko zvezana, je vkljub temu, da se pri nji industrija tako zelo razvija in da postaja vedno bolj industrijska država, zavarovala svoje kmetijstvo z učinkovitimi varnostnimi carinskimi tarifi, ki omogočajo, da se pridelkom cena določa doma. Francoska je vkljub svoji državni ustavi, ki se nagiba vedno bolj k mednarodni gospodarski politiki, začela gojiti politiko varstvenih carin. Angleška kaže vkljub kolonijalni politiki, ki jo sicer zasleduje, močno stremljenje po varstvu domače produkcije, ki dobiva vedno bolj očitne, jasne forme in ki bo vkljub vsem naporom privržencev proste trgovine ustvarilo prohibitivne carinske odredbe. Nazadovanje angleškega, posebno pa irskega poljedelstva in nezadovoljstvo, ki grozi doma tej veliki svetovni državi, je pripomoglo do tega, da se je to spoznanje tako hitro in trdno vkoreninilo.

Z agrarnega stališča nič manj zanimiva prikazen je nazadovanje uvoza mesa iz inozemskih, ravno za živinorejo tako zelo ugodnih, prekomorskih dežel v Evropo. Vzrok za to tiči v nasprotovanju, ki se kaže v domači produkciji proti inozemski konkurenci in ki skuša domačo produkcijo varovati vsake škode. Tako je Francoska v zadnjem času prepovedala ali vsaj zelo omejila uvoz argentinskega mesa; na vsak način pa lahko pričakujemo, da se bodo dežele prej zavarovale proti uvozu inozemskega mesa ko pa z varstveno carino proti žitu, ker v prvem slučaju ne trpi samo rentabiliteta celih gospodarstev, ampak prihaja v nevarnost tudi narodno premoženje, investirano v naši živinoreji. Če bi se vsled prekmorske konkurence zmanjšalo število živine, najsi bi se potem že živina uvažala živa ali zaklana, bi to imelo za našo domačo živinorejo tako občutne posledice, da so celo oni sentimentalni prenapeteži, ki sanjajo o svetovni socialni politiki, prestrašeni, da morajo iti z nami, če gre za to, da zavarujemo našo domovino, ki je vsled svoje lege kakor nalašč določena za živinorejo, pred pólomom tisočih in tisočih kmetij. Pri zadnjem ljudskem štetju se je nepričakovano pokazalo nazadovanje števila prebivavstva — naj se nam ne zameri, če delamo zvezo med živino in ljudmi — in če bi nazadovalo število živine, bi v isti meri tudi nazadovalo število prebivavstva, kajti v alpskih deželah Avstrije je živinoreja edini vir dohodkov za kmetovavce. In vendar je ravno prašanje oskrbe mesa, ki bi po zgoraj navedenih nazorih moralo vendar biti jasno, delalo težave. Velikim mestom se hoče dati možnost, da se založijo z mesom na naših sejnih. Človek bi mislil, da gredo vse aprovizacijske odredbe za tem, da se ohrani in razvije naša domača živinoreja in vendar delajo mestni zastopi na to, da bi domači konzum zalagali z manj vrednim ino-

zemskim mesom, namesto da bi svojo nalogo pametno umevali in delali na to, da bi se kapital, investiran v naši živinoreji, ž nje razširitvijo krepečal, tako da bi naša domača živinoreja lahko zalagala sama naš domači konzum. Če se malo podraži meso, na kar vpliva veliko število manjših in večjih obratov, pa že pride živinorejec v neugoden položaj in ž njim vred narodno gospodarstvo. To zadostuje za dokaz, da hodi naša evropska varstvena carinska politika v svojem stremljenju, ohraniti domačo živinorejo, pota, ki jih drugi produkcijski stanovi in drugi interesi ne bodo smeli več dolgo prezirati. O tem prašanju bomo še podrobneje govorili, ko bomo obravnavali to prašanje s posebnega stališča Notranje Avstrije.

Ravno v tem mesnem prašanju se je v Avstrijsko-Ogrski in Nemčiji, in kakor čujemo, tudi po drugih državah, začelo gibanje, ki ne gre samo naravnost proti živinorejcu, ampak proti kmetovavcu sploh. Da je mesar oddajal dražje meso, s tem se je začelo celo prašanje draginje in ž njim so se duhovi tako razburili. Nikakor se ne da tajiti, da so se v vseh kulturnih državah ravno najvažnejša živila zelo občutno podražila, a tudi prezreti se ne sme, da v desetletju, v katerem so se delavske mezde, kmetijske sprave in potreščine za kmetijski obrat tako podražile, iz tega niso prišla za konzum nova bremena. Ravno ta prikazen nam jasno kaže, kako zelo so poklicane organizacije zaostale glede svojih upravičenih zahtev, če celo desetletje svojih višjih produkcijskih stroškov niso mogle dobiti nazaj v zvišanih tržnih cenah. Industrija ni čakala deset, dvajset let, dokler ni svojih gotovo zvišanih produkcijskih stroškov vračunala tudi pri ceni svojih izdelkov. Kar zadeva to splošno draginjo živil, menimo, kakor tudi vsi narodni gospodarji, ki so glasniki prave vede in se niso udinjali tej ali oni produkcijski panogi, da se v tej stvari ne kaže nič drugega, ko splošni kulturni napredek, ki se kaže vedno tedaj, če se od kakega konzuma zahteva kvalitativno in kvantitativno več, če z izobrazbo in spoznanjem, ki jo daje, življenjska mera doseže višino, ki je v zgodovinskem razvoju primerna vsaki posamezni stopnji napredka. Če spoznamo to vzročno zvezo, se nam pokaže splošna draginja kot poseben znak vsakokratnega kulturnega napredka, posebno kadar gre zelo hitro naprej. In če zaostanejo v takih časih dohodki posameznih poklicov, posebno onih s stalno plačo, začasno za onimi potrebami, ki jih nalaga splošna draginja, potem je pač dolžnost poklicanih činiteljev v javnem življenju, da temu zlu odpomorejo, kar pa se ne sme goditi z ruinom kmetijske produkcije, ker je iz vzrokov, ki smo jih razložili že prej, ugoden razvoj zemeljske produkcije glavna podlaga za prospevanje vseh slojev in za obče blagostanje.

Zelo zanimiva, a ob enem tudi zelo sumljiva in nevarna prikazen na mednarodnem delovnem trgu je bilo cela desetletja sem izseljevanje v Ameriko. Ker so se pred vsem izseljevali kmetijski delavci, se je kmetijski obrat oškodoval v svojem temelju, splošno pomanjkanje ljudij in delavskih moči je bilo vedno večje, kar se je

čutilo tem bolj, ker so se kmetijski delavci tudi doma izseljevali k industriji in sploh v mesta. V inozemstvo je izseljevanje sicer vedno manjše, kar nam je dokaz, da se upanja, ki so jih ljudje nesli preko morja v tuje dežele, niso izpolnila. Pač pa še obstaja izseljevanje in zelo številno (na stotisoče) iz naših delavskih dežel v tuje države, pri nas doma pa primanjkuje delavcev, kar zelo občutno ovira razvoj našega domačega gospodarstva. Naloga vseh poklicanih kmetijskih korporacij bo, da bodo ta tok ljudij tako dirigirali in ravnali, da bo prišel pri nas doma v korist tam, kjer ga potrebujemo za naše domače gospodarstvo.

Dasi vidimo, kakor v prejšnjih letih, produkcijske grupe posameznih držav v tem ali onem praskanju v hudem nasprotju, večkrat celo v ostrem boju, vendar se je v pretečenem letu pokazalo nekaj znakov, ki kažejo na to, da se skušajo ta nasprotja premestiti. Ustvaritev srednjeevropskega gospodarskega društva, ki veže najvažnejše produktivne stanove Avstrijsko-Ogrske in Nemčije, je znak za to, da se počasi spoznava nevarnost, ki grozi srednjeevropski produkciji, tako kmetijstvu, kakor industriji. V ozki zvezi s tem je tudi stremenje, ki gre za tem, da se z organizacijo vseh teh faktorjev ustvari mednarodno poročanje, ki bi naj dajalo vse one informacije, ki omogočajo v resnici sistematičen odpor in ki bi naj pomagale na gospodarskem polju do zmage. Mednarodni inštitut v Rimu je v tej smeri pač prvi korak. Vendar ima še premalo zvez z živim gospodarskim življenjem in stoji preveč izven vseh bojev in vrvenja na gospodarskem polju. Zahteva, naj se mednarodni inštitut v Rimu postavi na temelj proste kmetijske poklicne korporacije, je vsem agrarcem pač še vedno ravno tako dobro v spominu, kakor žalibog izpolnjeno prerokovanje, da inštitut, sestavljen iz državnih delegacij, ne more nikdar doseči popolnih uspehov.

Od nas agrarcev nameravana in zaželjena gospodarska zveza, ki bi naj, razširjena preko državnih mej, tvorila jez proti napadom na našo, vedno se zgodovinsko razvijajočo poljedelsko kulturo, je v pretečenem letu že dosegla oblike, ki so, dasi precej trenutne, dajale upanje, da se na Dunaju niso zadnjikrat prepričani in bojeviti, odločni poljedelci iz Avstrijsko-Ogrske in Nemčije zbrali okoli zelene zastave, da bi s slavnostno izjavo dokumentirali svojo zavest skupnosti in odločno pokazali, da ne krenejo niti za ped od svojega načrta in programa. Ta anketa o draginji, ki se je vršila v gostoljubnem domu kmetijske družbe na Dunaju in ki se je branila napadov iz socijalnodemokratskih in industrijskih krogov, tvori mejo v zgodovini našega agrarnega gibanja. Ne po krivici — menda — so jo nazvali zibeljko srednjeevropske carinske konvencije.

b) Agrarnopolitični dogodki Avstrije in Štajerske.

Oglejmo si sedaj dogodke na agrarnem polju v Notranji Avstriji. Že pri opisovanju dogodkov na svetovnem trgu smo morali govoriti o naših avstrijskih razmerah, ker so vzroki za to dovolj jasni, saj moramo vse te pojave in prikazni ogledovati s stališča naše domače produkcije. Pri tem opisu se oziramo tudi na dogodke v prejšnjih letih, posebno zato, ker nam daje leto, o katerem poročamo, za to ugodno priliko. Nagodbo z Ogrsko smo imeli priliko označiti in orisati že ob novem letu. Da se moramo ž njo pečati tudi v tem našem pregledu agrarnih dogodkov v letu 1910, tega je krivo dejstvo, da cela vrsta določb nagodbe še vedno ni uveljavljena in uvedena. Tukaj naj navedemo samo člen 24, ki nalaga ogrski vladi dolžnost, naj ustvari postavbo, enako noveli z dne 14. januarja 1903, zadevajoči borzno reformo. Ta določba nagodbe je ostala neizpolnjena in s tem se je izjalovilo naše upanje in pričakovanje, da se bo v Avstro-Ogrski odpravila terminska kupčija in cena pridelkov vendar enkrat postala neodvisna od izmišljenih ponudb in povpraševanj.

Za našo agrarno politiko tako ominoza p-oblastitvena postavba se v pregledu dogodkov pretečenega leta nikakor ne sme prezreti. Dala je namreč vladi možnost, da je odtegnila parlamentu za nas agrarce tako važne podrobnosti trgovinske pogodbe z Rumunsko in da je lahko sklepala trgovinske pogodbe, ki bodo naši državi še dolgo časa škodovali. Uvoz, ki ga naša vlada tako rada pospešuje in podpira, se je vsled

solidarnosti poklicanih kmetijskih organizacij, združenih v centrali za varstvo kmetijskih in gozdarskih koristi na Dunaju, vsaj nekoliko omejil in s tem se je doseglo, da nam lahko balkanske države pošiljajo le zaklano in ne tudi živo živino. Vendar pa še niti danes ne poznamo ključa za razdelitev kontingentov pri pogodbah, ki se še bodo sklenile in smo lahko za bodočnost pripravljeni še na marsikatero razočaranje, ali vsaj presenečenje. Eno pa se je dovolj jasno pokazalo: uvoz mesa iz Argentine, ki so ga označevali kot tako nedolžen, je vplival zelo neugodno na naše sejmske in tržne cene, konzumenti pa od vsega tega niso imeli nobenega pravega dobička. Enaki učinek, dasi ne v isti meri, lahko pričakujemo tudi od uvoza mesa iz balkanskih dežel. Pokazalo se bo, da se dà z navidezno malo množino uvedenega manj vrednega mesa avstrijska živinoreja dovolj oškodovati in omejiti in da bo potem domače prebivavstvo, ko ne bo na sejme prišlo več toliko domače živine, pravzaprav šele začelo čutiti pravo draginjo.

Če se je res sicer, kakor hitro je pooblastitvena postavba postala veljavna, odprla letna podpora 9 milijonov kron za pospeševanje naše domače živinoreje, je ta navidez velika svota vendar zelo majhna v primeri z ogromno škodo, ki jo mora trpeti avstrijsko poljedelstvo, ž njim vred pa tudi celo narodno gospodarstvo in vsi konzumenti.

Če vsled te, s trgovskimi pogodbami še podpirane konstelacije zremo z upravičeno bojznijo v bodočnost in se dnevno časopisje vedno bolj trudi prepričati in uveriti najširše kroge o tem, da so agrarci sedaj vsled visokih carin in žitnih cen že siti, nam kažejo baš žitne cene v pretečenem letu, da se s svojim dobro premišljenim agrarnim programom nismo zmotili, ko smo z avtonomnim carinskim tarifom skušali doseči stalnost žitnih cen in preprečiti še nadaljnje padanje cen, vsled katerega bi se nadaljnje pridelovanje žita nikakor ne izplačalo več. Žitno ceno v letu 1909 sta, kar smo že omenili, povzročili konjunktura na svetovnem trgu in mednarodna špekulacija. Nazadovanje cen v letu 1910 dokazuje, kako malo varnosti daje pravzaprav naša carina. Leta 1908 in 1909, ko je vsled dogodkov na svetovnem trgu cena žitu zelo poskočila, so se mnogi kmetovavci zelo varali, ker so pričakovali, da bo v enaki meri poskočila tudi živini. Kdor je takrat menil, da cena živine in cena žita v nasprotju z našim agrarnim naziranjem ni v direktnem razmerju, ta se je v letu 1910 lahko dobro poučil: cena živine je šla kvišku, kakor smo vedno trdili, dosegla je celo višek, dasi so šle cene žitu, zavarovanemu vsled carine, nazaj, dokler niso dosegli svoje naravne višine. Da cena živini ni takoj poskočila, kakor hitro je poskočila cena žitu, to si lahko vsak nepristranski opazovavec tega dejstva razloži iz sledečega: kmet, ki je desetletja z izgubo prideloval, ker so bile cene žitu neizmerno nizke, ne more, kakor hitro so cene žitu ugodnejše, postati odločujoči činitelj pri ceni živine, ker ima, kakor hitro mu živinoreja kaj nese, nujnejše potrebe, ko to, da bi si nakupil dovolj živine, pred vsem plemenske. Za teorijo, da gredo cene žitu in živini vzporedno, govori dejstvo, da so se komaj v dveh letih srečale. K temu so še pristopile strankarske zmede in „agrarci“, ki so pričakovali od tega kaj koristi, so skušali boš s pomočjo tega nesoglasja med ceno žita in živine, razdreti solidarnost, ki je za vsako agrarno stremenje prvi pogoj. Dočim pa so ti poedinci sejali neslogo, je neizprosna sila dejstev sama prevzela dokaz in potrdila resničnost našega programa in zato pač nimamo potrebe in vzroka, da bi v poročilu o agrarnih dogodkih v letu 1910 podrobneje govorili o teh poskusih, zasejati v sklenjene vrste agrarcev needinost in spor.

Kronisti, ki opazujejo in opisujejo tok časa, nimajo vzroka opisovati dela palčkov, ki skušajo zrušiti delo velikanov. Pripovedke o drznih mladencih, ki so skušali z roko izčrpati morje, so samo pripovedke.

Tudi po drugi strani se je lani pokazala resničnost našega programa, in videlo se je, da ne delamo ozkosrčno na to, da bi se vzdrževala rentabiliteta ene posamezne produktivne grupe, ampak da nas vodi načelo skupnosti. Celi poklic in vse njegove organizacije je doletela dvomljiva sreča, da so se dnevniki in drugi listi norčevali iz nje-

govih stremljenj. Opozorjanje na nevarnost, ki preti našemu narodnemu premoženju od uvoza živine iz živinozdravsko zaostalih držav in zemelj, to so pri agrarcih vedno označevali kot čednost, ki jo narekuje sila. Leto 1910 pa je pokazalo, da je uvoz balkanske živine lahko škodoval naši živini, kar smo lahko sedaj opazili, ko se je pojavila kuga na gobcih in parkljih. Leto 1910 je podalo dokaz za celo vrsto prikazni, da imajo agrarci dovolj vzroka vstopiti naravnost v nasprotje s socijalnodemokratskimi načeli. Najsi tudi triumfira ta stranka zaradi tega, da se ji je posrečilo med pomožne kmetijske delavce vključiti zboljšani plači in krajšemu delu zasejati nezadovoljnost, eno bo imela vedno na vesti: dejstvo, da je to njeno delovanje povzročilo draginjo, ki jo baš ona tako zelo obžaluje, česar pa vsi narodni gospodarji ne zanikujejo, najsi so potem že privrženci te ali one stranke, ampak kar naravnost trdijo.

Če smo v poročilih prejšnjih let onim, ki so delali pogodbe, in vladi očitali, da premalo varujejo kmetijske koristi in da napovedujejo za kmetijstvo najhujše posledice, nam je dalo baš pretečeno leto priliko, da lahko n. pr. s številkami o našem izvozu ječmena dokažemo, kako resnične so bile naše napovedi. V enaki smeri se giblje naš izvoz živine v Nemčijo in v obeh slučajih gre za avstrijsko produkcijo, ki bi bila po svoji kakovosti kakor nalašč določena za izvoz. Vsaki vsaj kolikor gospodarsko misleči državnik se mora čuditi, da se avstrijskim pogajavcem ni posrečilo zmagati tam, kjer bi naš pridelek že sam po sebi vsled svoje izborne kakovosti lahko bil zmagovit, na mednarodnem, svetovnem trgu. Ali smo nameravali z izdelki avstrijske industrije, ki so neodvisni od ugodnosti ali neugodnosti naravnih razmer in ki se lahko povsodi izdelujejo v enaki kakovosti, zmagati na svetovnem trgu? Če je to res, potem so se naši poklicani trgovski politiki hudo varali. Dokaz za to je naša pojemajoča in nazadujoča trgovska bilanca in dejstvo, da industrija, gojena in negovana na škodo kmetijstva, ni mogla izravnati in nadomestiti tega primanjkljaja.

Vkljub vsej skrbi, ki so nam jo delali dogodki na polju postavodaje in uprave, lahko avstrijsko kmetijstvo zre, če že ne z velikimi nadami, vsaj z nekim zaupanjem v bodočnost. Nekaj je v teku let, ki so naravnost označena s pobijanjem agrarnega gibanja, neprestano napredovalo: kmetijska stanovska organizacija. Vsak, kdor obdeluje zemljo, bodisi da seje žito, melje pridelek in ga porabi doma ali da ga proda, najsi že prideluje krmo, da bi jo spremenil v živalske produkte, najsi — v ugodnem podnebjju in dobri legi — sadi trto ali pa je — v mrzlem podnebjju — prisiljen sejati konopljo in ž njo izkoriščati moč zemlje, vsakdo je danes spoznal, da ni njegovo osebno naziranje, njegova osebna rentabiliteta merodajna za zastopanje naših interesov, ampak da je treba pred vsem ustvariti sklenjeno, obsežno avstrijsko agrarno stranko s trdno organizacijo, najsi že potem posameznik prideluje ali žito, ali vino, ali živino ali lan. Če bi se kmetovavci pri svojih zahtevah ravnali po preudarku, da mora eden žito pridelovati in živino kupovati, drugi pa živino rediti in žito kupovati, potem bi se postavili na zmerno in pametno stališče konzumenta, ki bi nam mnogo pomoglo v našem skupnem stremljenju. Kdor obdeluje zemljo in od nje živi, je pred vsem, ko vstopi v gospodarskopolitično polje, producent in njemu ob strani stoje kot bojevniki za njegove koristi vsi oni, ki enako žive od zemlje, tudi tedaj, če imajo kot konzumenti ali odjemavci popolnoma druge interese.

Avstrijsko kmetijstvo se je že pred 10 leti, ko se je od c. k. kmetijske družbe na Dunaju ustanovila centrala za varstvo kmetijskih in gozdarskih koristi, zedinilo na to, da bo upoštevalo edino stališče producenta ali pridelovavca. Pridelovavci žita so se celo v časih, ko je bila živina draga, potegnili za koristi živinoreja in oni, ki morajo vino drago kupovati, so se z enako vneto kakor vinorejci sami potegnili za vinsko klavzulo. Tako je agrarna organizacija prebila preskušnjo in pretečeno leto ne kaže vključiti nekaterim prikaznim, ki nas navdajajo s skrbjo, ničesar, kar bi nas delalo malodušne za nadaljnje zastopanje naših agrarnih koristi.

Veselo znamenje je neprestani napredek kmetijskega šolstva in pouka, ki se bo

moral samo še izpopolniti s tem, da se bo k ljudskim šolam pripojil kmetijski nadaljevalni pouk. Rešitev tega problema moramo poskušati z vsemi silami, da dobi kmet najpotrebnejše orodje za borbo v času, v katerem živimo.

Agrarna postavodaja nam je prinesla nekatere postave, ki so se sklenile že leta 1908. Sedaj moramo pred vsem delati na to, da poučimo kmetstvo prebivavstvo o bistvu, namenu in pomenu teh postav, da jih bo znalo pravilno rabiti in da se bo tako vsaj v nekaterih stvareh lahko okoristilo ž njimi.

O sajenju in rentabiliteti sladkorne pese s posebnim ozirom na Spodnje Štajersko.

(Napisal dr. Julij Olschowy, honorarni docent na c. k. visoki šoli za poljedelstvo na Dunaju in konzulent v c. k. poljedelskem ministrstvu.)

(Dalje.)

Pripravljanje semen: Za setev se rabi navadno pesino seme v njegovi naravni obliki. Z raznih strani pa se je priporočalo, naj bi se seme pred setvijo še posebe pripravilo, da bi hitreje in bolj zanesljivo vzkalilo. Ta priprava lahko obstaja ali v napajanju (da položimo seme v vodo, kjer se navleče), v prepariranju ali kandiranju (da obdamo seme z različnimi gnojili), v luščenju (da izluščimo nepravilni plod iz klobčiča) in nazadnje v impregniranju (z magnezijinim sulfatom, karbolovo kislino, mešanico iz apnene vode in galice, žveplovo kislino i. t. d.). Zamakamo pa seme le, če je prst primerno vlažna in le tedaj, če je treba izpolniti lehe na gredi ali ogonu. Kandiranje se je pokazalo kot neuspešno in neprimerno, je torej nepotrebno. Glede luščenja se čujejo različna mnenja. Müller, Schander in Günther ga priporočajo, Kittlauß in Plahn-Appiani pa povdarjata, da ž njim nista dosegla nobenih uspehov. Impregniranje, s katerim hočemo zatreti razne škodljive gljivice v klobčiču, še tudi ni dognano zanesljivo učinkujoče. Kakor trdi Stift, ni impregniranje zanesljivo sredstvo proti prisadi na koreninah in proti fomi, ker sta obe bolezni odvisni od podnebja in zemlje, posebno pa od zemlje. Za sedaj ne moremo priporočati v praksi nobenega izmed tukaj navedenih načinov pripravljanja semen, razen za poskuse.

Setev: Po obliki zemlje in nje površini razlikujemo pri sejanju pese dva načina: visoko in nizko sejanje. Za kateri način se v tem ali onem slučaju odločimo, to je odvisno od zemlje in podnebja, od delavskih moči, ki so na razpolago in od osebnega nagnjenja kmetovavca. Visoki način je splošno bolj primeren za težko, vlažno, zelo zapleveljeno zemljo, ki postane rada in kmalu skrapasta, posebno pa priporočamo ta način v mokrem podnebju. Za ta način je treba manj delavskih moči, pesa se laže koplje, prst se boljše pripravi za sledeči pridelek in pridelek je sploh večji. Za lahko, bolj suho zemljo pa priporočamo nizko pripravljanje zemlje za setev.

Če imamo večjo površino zemlje pripravljeno za setev pesinega semena, sejemo vedno s stroji, ki jih je mnogo sistemov na razpolago. Seme polagamo ali v vrstah ali v kupčkih. Kateri način je primernejši, to se mora v vsakem posameznem slučaju posebe določiti. Kupčkanje je bolj primerno za neenako, plitvo, a ne kamenito zemljo, ki postane zelo rada skorjasta. Tudi ga priporočamo za one lege, v katerih so navadni spomladni mrazovi. Pri kupčkanju prihranimo zelo mnogo semen in imamo lažjo kop, neugodno pa je, da so stroji za kupčkanje, če gredo hitreje, nezanesljivi, posebno če je prst vlažna ali celo mokra, da je treba peso zgodaj prepipati, pri čemer se ona, ki je namenjena za to, da bi ostala, v zemlji zrahlja. V vrstah sejemo splošno tam, kjer je prst enakomerna. Pri tem načinu sejanja se pesa manj zrahlja in če se tudi pojavijo škodljivci, vendar ne naredijo med peso tako velikih leh kakor v kupčkih. Slabo pa je pri tem načinu sejanja, da se porabi zelo mnogo semen in da je pri obdelovanju več dela. V Ameriki so si skušali to delo olajšati s tem, da so skušali vzrediti klobčiče s samo enim semenom.

Seje se tedaj, ko je zemlja že dovolj suha in če ima primerno toploto (8° do 10° C.). Kedaj dobi vse to, to ni odvisno samo od zemeljske lege, ampak tudi od vremena. V normalnih razmerah se seje pesa od srede do konca aprila; na Spodnjem Štajerskem pa se bo menda dala sejati že od začetka aprila, seveda le v posebno

ugodnih legah. Splošno pa se moramo držati načela, da je boljše sejati nekoliko preje ko pozneje. Seme naj pride rajši bolj plitvo v zemljo, ko pa globoko, na noben način pa ne nad 2 cm globoko. Če ga spravimo bolj globoko v zemljo, mu to škoduje, zato je boljše, da to opustimo.

Posebno važna je primerna razdalja pese. Hollrung je pokazal, da je od tega odvisna oblika korenine, čas in doba zrelosti, množina sladkorja, odvzema rudninskih redilnih snovi iz zemlje in množina soli, ki se vsled tega nabere v pesi, absolutna teža posameznih korenin, množina celotnega pridelka in ne v zadnji vrsti tudi večja ali manjša priročnost obdelovanja. Splošno se lahko reče, da vzame pesa, če stoji v večji razdalji narazen, iz zemlje več redilnih snovi; vsled tega ima več soli in je zato za izdelovanje sladkorja manj primerna. Absolutna teža posameznih korenin postaja sicer večja, a s tem še ni rečeno, da je tudi celotni pridelek večji. Obdelovanje in spravljanje pridelka je s tem postalo neprimerno lažje. Če pa stoji pesa bolj na gosto, odpade ta prednost, zato pa dobi pesa mnogo boljšo kakovost, ker ima sedaj manj soli in zato več sladkorja. Za vsako določeno lego in podnebje določiti pesi najprimernejšo razdaljo je zelo težavna stvar, ker se moramo pri tem oziirati na razne okoliščine, ki se ne dajo vedno in vsakokrat natanko dognati. Ravno zaradi tega pa bomo tudi lahko razumeli, da nahajamo za razdaljo pese navedene in predpisane tako različne številke. Po raznih krajih se seje pesa tako, da so vrste oddaljene ena od druge 40 cm in pese oddaljene med seboj 20 do 25 cm. Kiehl pa priporoča, naj bodo vrste oddaljene 33 do 37 cm, pese v vrsti pa 15 do 18 cm. Hollrung pravi, da je za večino slučajev popolnoma dobro in primerno, če so vrste oddaljene med seboj 37 cm, pese v vrsti pa 21 cm. Vanha in njegovi sodelavci pa so dobili največje pridelke, če so bile vrste oddaljene ena od druge do 45 cm, rastline v vrsti pa po 25 do 30 cm. Splošno pa je res bolj primerno, če sejemo na gosto, ko na redko. Najprimernejša razdalja pese se mora določiti s posebnimi poskusi, kar velja pred vsem za kraje, kjer se pesa doslej še ni pridelovala. Tozadevni poskusi na Štajerskem bi se lahko začeli z razdaljami, ki jih navaja Hollrung, namreč 37 cm razdalje med vrstami in 21 cm med pesami v vrsti.

Množina semen, ki se mora posejati na hektar, je odvisna od časa setve, kaljivosti semen, kakovosti zemlje i. t. d. Pri sejanju v vrstah potrebujemo na hektar 30 do 40 kg, pri sejanju v kupčkih pa 12 do 14 kg. Splošno velja pravilo, da pri sejanju ne smemo biti varčni ali skopi s semenom. Po setvi se zemlja najprej nalahno prebrana, nato pa s kakšnim težkim valjarjem (Cambridge, Crowskill) povalja. Ker se vsled porabe takih valjarjev zemlja hitro posuši in ker rad kmalu požene raznovrstni plevel, porabe teh valjarjev ne moremo baš priporočati. Da se to zlo prepreči, pesino seme pa vendar vtisne globoko v zemljo, se v novjšem času priporočajo in rabijo posebni valjarji (Mainshausensche Druckrollen). Ti gredo za sejalom in povaljajo samo sejano vrsto, dočim ostanejo presledki prsti med posameznimi vrstami nedotaknjeni in nepovaljani.

Večkrat se zgodi, da vzkali pesa nepopolno, redko ali pa sploh ne. Tedaj moramo najprej poiskati vzrok, zakaj se je to zgodilo. Nato peso ali deloma ali pa v celoti na novo posadimo ali pa posejemo kako hitro rastočo travo za zeleno krmo. Na vsak način in v vsakem slučaju pa moramo paziti na to, da se oboje izvrši kolikor mogoče hitro.

Gojenje med časom rasti: Navadno požene pesa v teku šestih ali desetih dni po setvi, če pa so razmere neugodne, pa šele čez dvanajst, štirinajst in celo še več dni. Kjer postane zemlja rada skrapasta ali skorjasta, tam poganja pesa zelo počasi ali pa sploh ne. Da zavarujemo peso in ji omogočimo nemoten nadaljnji razvoj, je neobhodno potrebno, da staremo to skorjo. Če je pesa še pod skorjo, opravimo to delo z brano in valjarjem, če pa se že drži skorje, pa samo z valjarjem.

Med nadaljnja dela spada okapanje, redčenje ali prepipavanje in osipavanje. Okapanje je za uspevanje pese neizmerno važno. Z okapanjem se zemlja odpre, plevel in živalski škodljivci se uničijo in zatrejo, zemeljska toplota in vlaga se primerno regulirata. Tudi vpliva okapanje ugodno na razvoj bakterij. Okapanje je tem večje važ-

nosti, čim bolj je zemlja po naravi suha ali čim dalje traja suša. Pesi ugaja vedno bolj, čim večkrat se okoplje, vendar se iz gospodarskih razlogov ne okoplje več ko trikrat. Okoplje se pesa lahko ali z roko ali s stroji (ročnimi ali vprežnimi). Po kakovosti je okapanje z roko na vsak način boljše in več vredno, vendar pa je preveč počasno (12 a na dan), zahteva mnogo delavcev in je zelo drago; zato vzamemo za okapanje rajši stroj, ki lahko na dan opravi do 2 ha.

Prvič se pesa okoplje takoj, ko požene, večkrat še celo nekoliko prej. Predno požene, se okoplje plitvo; to delo pa moramo zgodaj začeti in hitro končati, tudi se pri njem ne smemo preveč približati vrstam. Za tako kop, ki se imenuje slepa, je potrebno suho vreme. Da bi se vsled suhega vremena in kopi prst preveč izsušila, tega se nam ni treba bati, ker ohrani okapanje in branje zemlji vlago. Če se pokaže na prsti trda in debela skorja, se po prvi kopi zemlja povalja.

Prvi kopi sledi čez kakih dvanajst do štirinajst dni druga, pri kateri se zrahlja prst do 3 cm globoko. Ali naj za to, drugo kopjo še valjamo, to je odvisno od velikosti rastlin. Če še nima pesa šest listov, potem lahko brez skrbi valjamo, če pa jih ima že šest ali celo več, potem ne smemo več valjati, ker bi peso s tem samo poškodili. Nekateri ljudje trdijo, da povzroči prepozno valjanje, da pesa prenašlo požene.

Po drugem okapanju peso prereditimo in sicer, če je sejana v kupčkih, kratkomalo takoj, če pa je sejana v vrstah, pa jo najprej še podrežemo. To naredimo na ta način, da gremo z vprežnim (konjskim) okapavcem parkrat čez polje navpično na vrste in na ta način uničimo del rastlin v vrstah. Ostale rastline tvorijo 2-5 cm široke kosme, ki morajo imeti manjše razdalje ko jih imajo pozneje posamezne pese. Nekateri kmetovavci podrežejo peso takoj ko pribocka iz zemlje in se nekoliko razraste ali vsaj že po prvi kopi. To redčenje pese je najvažnejše, najtežavnejše in z ozirom na to, da se da izvršiti le z roko, najdražje opravilo pri pridelovanju pese. Posebno na Spodnjem Štajerskem, kjer vedno bolj primanjuje delavskih moči, se bo ta dragoča prav neprijetno opazala. Prepipavanje se vrši na ta način, da pustimo najlepše in najboljše razvite rastline v določeni razdalji med seboj, vse druge rastline pa popipljemo in jih položimo med vrste. Za prepipavanje je najugodnejši čas tedaj, ko je korenina že debela kakor slama in se že kaže tretji par peres. Vedno pa ni mogoče izvršiti prepipavanja o pravem času, ker je to razen velikosti in razvitosti rastlin odvisno še tudi od drugih pogojev, kakor od velikosti s peso posajenega zemljišča, števila delavskih moči, ki so na razpolago, kakovosti zemlje, zajejavcev, načina, kako se je izvršila kop i. t. d. Če so sicer vse razmere enake in vsi pogoji enaki, se lahko v vrstah sejana pesa prej prepipuje ko ona v kupčkih. Kjer pa se daje čilski soliter v dveh obrokih, se da drugi obrok pesi šele tedaj, ko je že prepipana.

Ko je pesa prepipana, se kmalu tretjič prekoplje, če je tretja kop sploh še mogoča in če je ne ovira velikost zemljišča, rastlin, vreme, število strojev in razširjenost plevela. Povdariti pa se mora, da se naj tretja kop brez posebnih vzrokov in hude sile na noben način ne opusti. Pri tretjem okapanju se koplje 4 do 5 cm globoko.

S to, tretjo kopjo pa je vse obdelovanje tudi že končano. Le v nekaterih slučajih se pesa še osiplje. To delo se opravi na ta način, da se s posebnim, okapalnim plugom med vrstami potegnejo brazde in prst dene k pesi. Pri tem pa moramo paziti na to, da sepi, ki jih dobimo na ta način, na vrhu niso ostri, ampak nekoliko ploščnati. Glede potrebe in koristi osipavanja si strokovnjaki še niso edini. Nasprotniki tega dela (n. pr. Hollrung) povdarjajo, da se pesa z osipavanjem prisili napraviti visoke glave, da se s tem poveča površina zemlje in da vsled tega vlaga bolj izhlapeva, tako da se prst hitro in zelo izsuši. Privrženci tega dela pa trdijo, da se vsled tega pesa laže spravlja, da preveč vode pesi ne škoduje in da je baš osipavanje dobro sredstvo proti raznemu rušasto se razvijajočemu plevelu. Če se ozremo na vse to, kar govori proti osipavanju in zanj, potem lahko rečemo samo to, da se to delo v nekaterih slučajih sicer lahko opusti, da pa v drugih slučajih zopet mnogo koristi. Ne sme pa se osipavati v suhem podnebju v zemlji, ki

se zelo rada izsuši, ali če je vreme dalje časa suho. Tudi pesa, ki je zaostala v rasti, se ne sme osipavati. Neizogibno potrebno pa je osipavanje v težki, vlažni zemlji, če je podnebje že samo po sebi vlažno ali če je dalje časa mokro vreme. Tudi je potrebno tam, kjer dobi zemlja, n. pr. peščena, naravnost kakor kamen trdo skrapo. Kakor hitro pa se pesa tako daleč razkošati, da se na zemljišču več ne vidi zemlja, mora biti že vsako delo končano, torej se seveda tudi osipavati ne sme več. Po tem času je dovoljeno in dopustno na polju samo še izjemno delo, kakor izjemavanje pese za seme, izpolnjevanje leh vsled preplave ali toče nastalih in če treba n. pr. gnojiti na zeleno.

V zvezi z obdelovanjem pese moramo omeniti tudi še obiranje pese, ki je navadno po nekaterih krajih. Poskusi, ki so jih v novjšem času naredili Strohmer, Briem in Fallada so pokazali, da daje pesa manj pridelka in da je v nji manj sladkorja, če ji deloma ali popolnoma oberemo ščavje. Tudi se v obranem listju zelo zviša množina oksalove kisline, kar dela tako ščavje zelo neugodno in neporabno za krmo. Najbolj se pokažejo slabe posledice obiranja ščavja tedaj, če se ščavje obira v času, ko se v pesi najbolj tvori sladkor, t. j. od konca julija do začetka avgusta. Obiranje pesinega ščavja je tako nespametno in malo gospodarsko, da ga na noben način ne moremo priporočiti.

(Dalje prihodnjič.)

Trsna plesnoba (*Oidium*).

Izmed mnogoštevilnih rastlinskih zajedavk, ki napadajo našo vinsko trto, je poleg peronospor trsna plesnoba ena najbolj znanih in pogosto se nahajajočih.

Če tudi so lansko leto vinogradniki v mnogih slučajih zamenjavali peronosporo na grozdju s plesnobo, je vendar tudi ta bolezen po nekod precej močno nastopila in ugonobila marsikateri, peronospori že oteti grozd. Kakor pospešuje vlažnotoplo vreme razširjenje več ali manj vseh drugih glivičnih bolezní na naših kulturnih rastlinah, pospešuje tudi razvitje in razširjanje trsne plesnobe, ki se posebno rada pojavi v bolj zaprtih legah in pregostih nasadih ter pri določenih trsni vrstah. Tako n. pr. kaj rada nastopi na muškateleu, a se ne izogiba ravno tudi drugih vrst.

Peronospori slično napada tudi plesnoba vse zelene trsne dele, vendar s to razliko, da se naseli le na površju, dočim se peronospora vglobi v notranje dele listja, oziroma mladik ter jagod in če opazimo, da se listje ob robu nekoliko navzgor sfrkuje in da je na listju in mladikah ter na grozdju neka pepelu podobna prevlaka, tedaj ni dvoma, da imamo v vinogradu trsno plesnobo ali *oidium*, ki se, ako močno nastopi, tudi izdaja po plesnivem duhu.

Ker se, kakor rečeno, plesnoba glivica naseli le na površju trsni delov, jo je lahko ovirati v razvoju tudi še, če se je že tu in tam pojavila, dočim se je peronospora, ker se zajeda v notranje dele listja, mladja in jagod, mogoče obraniti le, če se še zdravi poganjki obdajo z bakreno galicno-apneno raztopino, ki naj prepreči kaljenje peronospornih trosov.

Bakrena galica, ki je v zvezi z apnom izvrstno protisredstvo zoper peronosporo in razne druge glivične bolezni, pa ne prepreči, oziroma ne ugonobi plesnobe; zoper to se je do sedaj še kot najboljše sredstvo izkazalo edino le večkratno opravevanje trsja s fino zmleto žveplovo moko.

Pod vplivom solnčne toplote se spreminja žveplo v žvepleno sokislino, katera zaduši plesnobo, oziroma prepreči razširjatev plesnobnih glivic na sličen način, kakor se prepreči plesenje sodov, ako se žveplena sokislina spravi v prazen sod s tem, da užgemo v njem požveplani trak.

Čim finejša je žveplova moka, tem manj je je treba in čim toplejša je ob enem vreme, tem preje se žveplo razžge in tem boljše je uspeh.

Z žveplovo moko je trse fino poprašiti prvokrat, ko so se vsi grozdički pokazali, drugokrat neposredno pred cvetenjem in tretjekrat takoj, ko je trsje odcevalo. Žvepla pa se lahko brez škodljivih posledic tudi med cvetenjem, ako je to bodisi iz kateregakoli vzroka potrebno. Če se pozneje še vzlic temu na kakem trsu bolezen prikaže, ga je še enkrat žvepliti s sosednjimi vred.

Žvepla se naj le pri lepem vremenu, ko je

prenehala jutranja rosa in sicer tako, da je žveplo fino in enakomerno liki megla razdeljeno.

Dežuje preje, kakor je solnce žveplo razžgalo, tedaj je žveplanje pri lepem vremenu ponoviti, ker je bilo prejšnje žveplanje bržčas brez učinka. Nekateri opusté žveplanje trsja le, ker se bojé, da bi dobilo vino neprijeten, na gnila jajca spominjajoč okus in duh. Ako se ne žvepla prepozno in če se delo fino izvrši, to se pravi, da se ne nasiplje preveč žvepla med grozdje, oziroma jagode, tedaj se ni bati, da bi dobil mošt ali vino označen okus, kajti solnčna toplota je žveplo razkrojila že davno pred trgatvijo. Ta okus lahko dobi mošt le, če ostane nekaj žvepla na in med jagodami do trgatve. Da se pa to v tem slučaju prepreči, je mošt hitro po stiskanju, predno začne vreti, pretočiti, da se izloči na dno vsedla gošča in ž njo vred seveda tudi pri prešanju v mošt došlo žveplo. Če bi to še ne zadostovalo, je po glavnem vrenju vino parkrat razpršeno v nekoliko zažveplan sod pretočiti in neprijeten žveplen duh izgine potem gotovo.

Fino semleto žveplo in žveplalnike prodaja „Zveza gospodarskih zadrug“ v Gradcu, Franzensplatz 2.

Tudi pri vodstvu „Avstrijskega državnega vinorejskega društva“ v Kremsu dobé društveniki žveplalnike ceneje nego direktno od tovarnarjev. Tako n. pr. stane tam Hellerjev žveplalnik, imenovan „Rex II“ 22 K, med tem, ko kaže Hellerjev cenik za isti stroj ceno 32 K; z diferenco se že lahko poravna pri društvu udnina za pet let.

Namesto navadne žveplove moke rabijo z dobrim uspehom nekateri vinogradniki žveplovo moko, kateri je primešanih 4 do 5 odstotkov fino semlete bakrene galice. Poprašenje trsja s to pobakreno žveplovo moko ne prepreči le razširjanje plesnobe, ampak je povrh še nekako dopolnilno delo škropljenju, ker se na ta način bakrena galica v obliki praha laže spravi tudi v najbolj skrite dele kabernjakov (grozdekov), kakor pa s škropljenjem; to pa je posebno v takih letih, kakoršno je bilo lani, velike važnosti. Seveda se mora zraven tega škropljenje ravno tako vršiti, kakor sicer; opravevanje s pobakrenim žveplom le bolj zagotovi uspeh obrambe.

Pobakreno žveplo prodaja tvrdka Amon (Bozen-Tirolsko); 100 kg stane tam 21 K.

Ptuj, v maju 1911.

Zupanc.

Suha in zelena krma.

Živinorejec je iz gospodarskih razlogov večkrat prisiljen, menjati krmo pri svoji živini. To se godi posebno v jeseni, ko preide od zelene na suho krmo in v spomladi, ko začne namesto suhe dajati zeleno krmo. Tudi v ostalem času ali med časom krme se lahko pokaže potreba take premembe ali pa med krmili, kar pa je v tem slučaju manjše važnosti.

Po pravilih, ki veljajo za krmljenje, bi naj bila krma kolikor mogoče enakomerna, saj moramo pomisliti, da potrebujejo prebavila vedno nekaj časa za to, da se uravnajo in navadijo na kako krmo, da jo lahko primerno izrabijo in porabijo za truplo. Tako lahko vsaka večja prememba v krmi povzroči neprilike in zmešnjave v življenjskih funkcijah živalskega telesa.

Najbolj jasno se vidi škodljivost nagle spremembe krme pri mladi živini, ko je treba od mleka preiti na suho krmo, torej v času, ko mora pri teletu, kakor menijo nekateri stari živinorejci, izginiti takoimenovano „mlečno meso“ in mora tele shudeti.

Jako občutljiva je nadalje na čas breja živina ali ona, ki je baš povrgla; taka živina lahko vsled nagle premembe krme ali naravnost zvrže ali pa dobi slaboten porod, ali pa daje mleko, ki je mladščem škodljivo.

Zelo občutljiva za vsako spremembo krme je tudi živina, ki se pita; pri taki živini se vsled spremembe krme pokaže takoj izguba teže in prvotna teža se zopet doseže šele čez 8 do 12 dni. Največja previdnost pa je potrebna, če menjamo dve tako različni vrsti krme, kakor sta suha in zelena krma. Pri naglem prehodu od suhe na zeleno krmo se rada pojavi driska, vedno pa izgubi živad nekaj teže in mleka. Kdor se torej hoče obvarovati škode, bo moral v spomladi najprej dajati čisto male množine zelene krme, pomešane z rezjo ali pa tudi same, toda le tedaj, če je živina prej že dobila nekoliko suhe krme. Počasi daje vsak dan več zelene in manj suhe

krme, dokler ne preide tako polagoma popolnoma na zeleno krmo. Pa prehod od ene krme na drugo pa se ne sme izvršiti v teku nekaterih dni, ampak mora trajati vsaj 10 do 14 dni, da ne trpi živina nobene škode. Prehod na zeleno krmo mora biti tem bolj počasen in previden tedaj, če je živina dobivala po zimi malo krme, tako da je slaba in slabo rejena. To velja posebno za tisto živino, ki bi se naj spustila na dobro pašo, za katero je celo priporočati pripravljeno krmljenje, ker živina sicer to zelo redilno krmo preslabo izrabi. Ta prehod se uredi najboljše na ta način, če krmimo živino zjutraj in zvečer v hlevu suho in jo med dnevom spustimo za nekoliko ur na pašo; v ta namen se blizu doma napravi majhen pašnik, če se da. Ta pašnik se lahko porabi tudi za okol, kjer se živina lahko prosto giblje in uživa tako vse prednosti gibanja v prostem zraku.

Pri zeleni krmi moramo nadalje paziti na to, da je smemo le počasi dajati vedno več. Krmiti velike množine fine spomladne krme pa bi bila tudi potrata, ker imajo mlade rastline navadno preveč beljakovine. Iz istega vzroka, ki smo ga tukaj navedli, se sme živina v spomladi, ko se paša odpre, v začetku pasti le nekoliko ur, ne glede na to, da se mora živina vsako leto iznova naučiti pasti in da se marsikatera živad, posebno na slabi paši, v začetku ne more hitro dovolj napasti.

Naredi.

Rožiči ali murke na slivah.

Letos se sliši v mnogih krajih govoriti, da bode sliv, če ne bodo šle v murke ali v rožiče, oziroma, če se ne bodo strebile. Tako označujejo na kmetih bolezen na slivah, ki jo povzroča neka glivica, katera se naseli v mladem sadu in ki povzroča, da dobi sad od ene strani stisnjeno, podolgovasto, na rožiče ali murke spominjajočo obliko. Namesto lepobarvnega, sočnatega, sladkega sadu visi na drevju vse polno takih neokusnih, v sredini votlih, sprva zelenkasto belih, pozneje rumenkastih potvar, ki niso za nobeno rabo in ki pred časom odpadejo.

Pa ne samo na sadu, ampak tudi na drevesu se vidijo posledice te bolezni. Napadeni drevesni deli poganjajo liki metla gosto vejevje, katero ostane nerodovitno, ker nikdar ne cvete in živi torej na škodo rodovitnih vej.

Veter prenaša glivične trose, to je kal bolezni od drevesa do drevesa in kjer so jim življenjski pogoji dani, posebno če je dovolj vlage, nastane novo okuženje. Okužijo pa se lahko drevesca tudi s cepljenjem, ako se vzamejo cepiči od bolnih dreves.

Kako je torej preprečiti ali vsaj omejiti to bolezen? Pred vsem ne gre jemati cepičev od okuženih dreves.

Močno okužena drevesa se morajo ali popolnoma odstraniti ali vsaj napadene veje odžagati in sežgati.

Zelo važno je tudi, da se bolno sadje skrbno pobira in sežge.

Slivje primerno izredčiti, ostrgati staro skorjo, mah in lišaje ter drevje namazati na pomlad in v jeseni z apneno vodo: vse to omejuje bolezen.

Povrh vsega tega je pa še potrebno, da slivje poškrbimo vsaj dvakrat in sicer enkrat pred in enkrat po cvetenju z 2 odstotno bakrenogalicno-apneno raztopino.

Kjer je bolezen močno razširjena, je ne bode morda mogoče po opisanem načinu popolnoma odpraviti, pač pa jo bode sigurno mogoče omejiti tako, da ne bode občutljivo zmanjšala pridelka.

Kakor pri obrambi vseh rastlinskih in drugih enakih bolezní je tudi tu le skupno delo vseh prvi pogoj za dober uspeh.

Zupanc.

Nekaj o zmrznjenem mesu.

(„Schweizerische Bauernzeitung“, 1911, št. 6).

Prijatelji argentinskega zmrznjenega mesa ga niso mogli dovolj prehlaliti in so venomer povdarjali, kako zdrava je argentinska živina. Tuberkuloza je v Argentiniji baje popolnoma ali skoro popolnoma neznana. Za deželo s tako izvrstnimi higijenskimi razmerami je skrbno ogledovanje mesa na švicarski meji popolnoma nepotrebno in samo sitnarjenje.

Žalibog je švicarski zvezni svet verjel tem trditvam in pusti, da se uvaža zmrznjeno argen-

tinjsko meso v četrth brez notranjih organov, to je brez kontrole.

Dogodki zadnjih časov pa so hitro dali prav onim, ki trdijo in so trdili, da je argentinsko meso ravno tako potrebno kontrole kakor švicarsko. V Lozanni sta se morala dva vola od transporta 10 do 20 zaradi strogosti izločiti, eden pa uničiti. Tudi v drugih klavnicah se je med argentinsko živino našla tuberkulozna. Argentinski eksporterji so se na vsak način potrudili, da so za izvoz odbrali le najboljše blago. In zato so vsi slučaji tem bolj sumljivi.

A tudi zmrznjeno meso odgovarja le deloma higijenskim zahtevam. Dasi je vsled načina uvoza mogoča kontrola le deloma, so vendar v Baslu morali kakih 5% importa uničiti.

Posebno sumljivo pa postaja to meso po rezultatih, ki jih je na njem dognal strokovnjak švicarskega zvezinega sveta ob času svojih študij v Londonu. Čudno se mu je zdelo, da so bili pri mesu, poslanem iz Avstralije, celi kosi izrezani. Na njegovo prašanje se mu je odgovorilo, da so se v avstralskem mesu v zadnjem času našli zajedavci. Toda namesto da bi se v klavnicah taka živina popolnoma uničila, se samo meso z zagnojenimi strokami izreže, ostalo meso pa se pošlje v Evropo. Tukaj imamo torej uradno potrjeno to, kar smo vedno trdili, da odrežejo eksporterji obolele dele in dajo ostanek oledeneti. Zato smo zahtevali, da se naj zahteva in predpisuje uvoz cele živine z notranjimi organi vred in da se naj prepove odrezavanje posameznih kosov. Dr. Būrgi je podal vladi zelo zanimivo poročilo o tej stvari, iz katerega posnemamo sledeče:

„Od začetka pretečenega leta so se na uvažanem avstralskem mesu, ki je bilo zmrznjeno, opazovale pogosto stroke. Najprej so se našle na zgornji strani lačen in na prsih, pozneje pa tudi globlje v mesu. Da bi se stvar dognala, se je 10% avstralskih govejih četrti, ki so prišle v London, natančno preiskalo, odtalilo in razrezalo. Preiskava je pokazala, da so ti zajedavci najrajši in najbolj gosti na lačnih in prsih, da pa se nahajajo tudi drugod, v zadnjih četrth, pod kolenom in po nogi sploh. Nadaljnje preiskovanje je imelo posledico, da so se vse take četrti konfiscirale. Poročavec vlade, dr. Leipa, je rekel, da se mu ne zdi nemogoče, da bi s takim mesom zajedavci lahko prešli tudi na človeka. Zato je proglasil meso za neužitno. Stroke v mesu so velike od graha do laškega oreha. Najprej se naselijo na prsih. V njih se nahaja gnoj, v njem pa eden ali več vijugastih črvov. Učeno se ta stvar imenuje „Onctocerca“, angleško pa „Spiropteris tumour“.“

Iz tega poročila lahko posnamemo, kaka nevarnost preti švicarski živinoreji od tega mesa. Saj je možno, da dobimo s tem kako novo živinsko kugo. Na vsak način pa se ne more dovolj obsoditi, da se tako meso prodaja povsodi, celo po klavnicah, v katerih kupujejo kmetje.

Ob vsem tem lahko samo zopet in zopet obžalujemo, da je švicarski zvezni svet pod pritiskom mest in odjemavcev dovolil velike olajšave za uvoz zmrznjenega mesa. S tem se je očitno v korist inozemstvu in v škodo domači živinoreji ustvarila dvojna pravica. Upajmo vsaj to, da ta škoda domačiji ne bo postala še večja z znižanjem carine.

E. L.

Ne zanemarjajmo prazne posode.

Ni dvoma, da napreduje naša vinoreja vedno bolj in bolj. Od leta do leta se zmanjšuje površina vsled trtne uši ogolelih vinskih brd. Način obdelovanja in negovanja vinske trte pa se sedaj mnogo razlikuje od načina, kakršen je bil v navadi pred nastopom trtne uši. Tisti zlati časi so minili, ko je zadostovalo le obrezati, malo okopati, tu in tam pogrobati, nekoliko povezati in končno grozdje obrati ter semtertje za silo pognojiti. Dandanašnji mora vinogradnik razumeti mnogo več, ako hoče imeti uspeh, nego je bilo treba razumeti njegovemu dedku.

Kar pa je ostalo še precej pri starem, je naše kletarstvo. Navade, ki jih je imel pri tem dedek, je prevzel tudi vnuk in če se slednjemu priporoča kaj, kar ni že delal prvi, ne upošteva in gleda od strani, misleč, saj kakor mi „tak so naši starci delali, pak so dosti vinca imali.“

Pa kakor je od dedekovih časov sem napredovalo vse drugo, je napredoval tudi način kletarjenja, če tudi ne posebno pri nas, tembolj pa

drugod in vsak razumen vinogradnik se ne bo držal krčevito starih domačih šeg in navad, če so napačne, ampak bode izrabljaj v svojo korist tudi izkušnje drugih v tej panogi vinarstva.

Dosti premalo se še uvažuje pri nas dejstvo, da je poleg umne vinoreje potrebno tudi umno kletarstvo. Z dobro izbiro sort, pravilnim obdelovanjem vinograda, pravočasnim zabranjevanjem raznih boleznih in s skrbno trgatvo se doseže še le pol uspeha. Ravnanje z moštom, oziroma vinom v kleti je končno odločilno za kakovost pridelka. Umno kletarjenje naredi lahko iz srednje robe prav dobro blago, dočim se tudi iz najboljše robe pri slabem kletarstvu ne doseže nič kaj posebnega.

Ena najnavadnejših napak, ki jo lahko opazujemo pri nas, je nepravilno ravnanje s praznimi sodi.

Pred vsem manjka na vseh koncih in krajih snaga. Snaga pa je duša umnega kletarstva. Nikdar ni mogoče dovolj priporočati snago in vedno snago. Izpraznjene sode umiti iz večjega in postaviti nekam, kjer niso na potu, ne oziraje se na to, ali je ta prostor prava shramba za prazno posodo ali ne, ne zadostuje. Plesniva posoda je skoraj vedno posledica takemu ravnanju; če pa je prazen, odprt sod predolgo časa na sicer tako suhem prostoru, da ne plesni, dobi vendar vino, katero nalijemo v tako posodo, neki neprijeten okus po suhem sodu. Ravno tako ne velja pustiti v sodu nekoliko droži ali vina do prihodnjega napolnjevanja z namenom, da se na ta način sod dobro ohrani, kar je še v mnogih krajih običajno, kajti te drože ali ciknejo ali gnijejo in sod se sigurno pokvari namesto zdrav ohrani in postane nerabljev za mošt ali vino. Izpraznjen sod je takoj prav dobro izmiti, če treba s pomočjo verige in krtače ali kjer je mogoče s v ta namen pripravno brizgalko. Izplahnjevati ga je tako dolgo, da priteče iz soda takšna voda, kakoršna se je vlila v njega. Ko se je voda odcedila in sod nekoliko osušil, ga je primerno zažveplati. Za žveplanje sodov rabimo požveplene trake, katere obešamo na žico ali druge primerne priprave, jih zažgemo in potisnemo skozi veko v sod. Najboljši so še le v novjšem času v promet došli, takoimenovani azbestni žvepleni traki. Vžgati je 2 do 3 take trake v 1 prazen polovnjak. Na teh trakih je žvepla le toliko, kolikor ga lahko sproti zgori ne da bi kapljalo na dno posode in ker je azbest nezgorljiv, se trak ne odlomi, če ga prižgemo tudi zgoraj in to je velika prednost teh trakov, kajti spodaj prižgani traki prehitro gorijo in naredé velik plamen, kateri lahko pri mali posodi doge vžge. Razen tega je pri velikem plamenu mogoče, da se žveplo prehitro topi in da kaplja, ker ne more sproti zgoreti. Ko žveplo zgori, je trak potegniti iz soda, katerega je sedaj dobro zabiti, da ne uhaja iz njega žveplen duh, t. j. žveplena sokislina, ki ima ravno to lastnost, da prepreči kal raznih vinskih boleznih in posebno tako neprijetno plesenje sodov.

Do sedaj v rabi se nahajajoči, navadni žvepleni traki so preveč prevlečeni z žveplom, ki ne more popolnoma sproti zgoreti, pač pa se topi in kaplja na dno, kjer se zbira liki žlindra. Če ostane v sodu ta žveplova žlindra, katero ni lahko izstrugati, posebno ne pri sodih, ki nimajo vrata, tudi ob času, ko nalijemo mošt, tedaj se tvarka žvepleni vodik, kateri daje moštu, oziroma vinu na gnila jajca spominjajoč duh in okus. Kapljanje vžganega žvepla se da sicer preprečiti, ako se rabijo posebne pilike, ki imajo na žici spodaj skledico, vendar pri rabi azbestnih žvepljenih trakov teh posebnih priprav ni treba.

Se manj kakor debeli žvepleni traki je za rabo takozvano rožnato žveplo, kajti te po žveplu natrošene rože in trave so lahko vzrok, da dobi vino tuj duh in okus po smodu. Sicer pa izključuje in prepoveduje že sedajšnja vinska postaja rabo takega žvepla.

Čim tanjši so žvepleni traki, tem bolj so rabljivi v kleti. V tem oziru se posebno odlikujejo, kakor že rečeno, azbestni žvepleni traki, ki jih je dobiti tudi pri tvrdki Jurca v Ptuj. Dočim tehta navadni debeli žvepleni trak približno 25 g, tehta azbestni samo okoli 3 g; vendar pa ni treba v nadomestilo enega debelega vzeti morda osem tankih, ampak samo dva, k večjemu tri trake, ker zgori pri teh, kakor je že bilo omenjeno, žveplo popolnoma. Uporaba azbestnih žvepljenih trakov se torej ne priporoča le zgolj

radi že zgoraj opisanih ugodnosti, ampak tudi radi varčevanja.

Žveplanje praznih sodov je v suhih shrambah vsak mesec, v vlažnih pa vsaj vsaka dva meseca ponoviti.

Posebno letos je vsepovsod dovolj prazne posode; naj se skuša ohraniti zdrava na opisani način, sicer bode zopet dovolj vina z raznimi, neprijetnimi okusi, kakor je bilo v pretečenih letih, ko se je vsled pomanjkanja posode moral rabiti marsikateri sod, ki je preje več let ležal pozabljen in zanemarjen kje v kakšnem kotu. Vsled zanemarjenja pokvarjeno posodo je pač težko popolnoma popraviti. Saj se še itak premnogokrat kaj rado pripeti, da ni vino vsled raznih boleznih grozdja tako, kakoršno bi moralo biti; povrh pa si ga radi zanemarjenja prazne posode še bolj pokvariti, je obsojenja vredna brezbriznost.

Razumen kletar bode torej svoje izpraznjene sode takoj temeljito očistil in zažveplal.

Raba žvepla v kleteh je neobhodno potrebna; sicer se mora tudi tu upoštevati neka meja; vendar brez žvepla si ni mogoče misliti zdrave posode in ne zdravega vina.

Zupanc.

Priročne senene grablje na kolesih

ki nam jih predočuje pridjana slika so zelo, pripravne za manjša gospodarstva, osobito v goratih krajih s slabimi cestami, kjer so grablje za vprego neumestne.

Priporočljive so take grablje radi hitrega in pri vsem tem čistega dela ne samo na travniku, ampak tudi na njivi; imenovati je to pripravo v resnici priročno.

Izdelane so lično in pri vsej lahkoti so vendar tako močne, da odgovarjajo popolnoma svojemu namenu. Zobje so elastični in zelo trpežni, ker so izdelani iz najfinejšega jekla; te grablje odlagajo avtomatično in to stori delo ž njimi zelo prijetno, brez vsakega napora in brez sitnega posameznega odpiranja. Opravi se ž njimi 3—4 krat toliko, kakor z našimi navadnimi lesenimi grabljami; cena za 155 cm široko sled z 20 do 28 zobmi znaša 40 do 50 K in se dobé pri tvrdki Rudolf Sack, Dunaj, II/8, Kronprinz Rudolfstraße 36.

K uvozu argentinskega mesa.

„Wiener Rathaus-Korrespondenz“ piše: Prodaja argentinskega mesa, ki je naloženo na Dunaju v prostem skladišču v zelo velikih množinah, kakor se je dognalo, ni tako velika, kakor so želeli oni, ki so z uvozom argentinskega mesa začeli in kakor bi bilo želeli, da se uvoz lahko nemoteno nadaljuje. Zato žalibog ni izključeno, da se nadaljuje pošiljatve, ki jih je vlada dovolila, ne bodo mogle poslati in da bo potem prišla ona splošna draginja mesa, ki bi se ravno z uvozom argentinskega mesa naj preprečila. Pod predstvom podžupana Hofa se je pred nedavnim vršila v rotovžu skupna seja občinskega aprovijskega sveta, ki se je je udeležil odsek za uvoz argentinskega mesa. V tej seji se je o vsej stvari poročalo in sklenilo, izdati oklic na občinstvo in vse obrti, ki se pečajo z vdelovanjem argentinskega mesa, v katerem bi se opozorilo na možnost skupnosti škodljivih posledic teh žalostnih razmer in pozvati vse kroge, naj opuste svojo rezerviranost, ki so jo kazali dosedaj. Naj v večji meri ko doslej kupujejo argentinsko meso, ki je v zadnjih pošiljstvih, v katerih je prišlo na dunajski trg, bilo izborna kakovosti.“

Škropljenje sadnih dreves!

Kakor vse kaže, bosta meseca maj in junij mokra. Tako se bo na našem sadju, kakor lani, zopet pokazala pegavost, ki mu jemlje vrednost. Zato je nujno potrebno, da obranimo s primernimi sredstvi listje in sadje pred tem škodljivcem in da poškropimo ono sadno drevje, ki se ga ta bolezen najrajši prime. Najugodnejši čas za drugo škropljenje dreves z enoodstotno mešanico apna in galice je druga polovica maja, od srede junija pa do Janzevega je čas za tretje škropljenje. Kako se mora mešanica pripravljati in ob katerem dnevnem času je treba škropiti, to je splošno znano. Tukaj naj samo za zgled navedemo, da je občina Spodnja Bistrica pri Angerju v okraju Weiz, kjer se je škropljenje najprej splošno uvedlo, tudi v lanskem mokrem letu s pravočasnim in pravilnim škropljenjem dobila krasen in popolen pridelek pri mošancijah.

K. G.

Zborovanja podružnic.

Iz Vidma. Kmetijska podružnica na Vidmu priredi meseca junija štiri poučna predavanja. Prvi dve se vršita v nedeljo 11. junija zjutraj po maši v šoli na Sromljah, popoldne ob 3. uri pa v šoli na Vidmu. Predaval bo obakrat kmetijski potovalni učitelj gospod Franc Goričan. — Drugi dve predavanji bosta v nedeljo 25. junija, in sicer zjutraj po prvi maši v Rajhenburgu v šoli, popoldne pa na Velikem Kamnu pri Koprivnici. Govoril bode obakrat živinorejski nadzornik gospod M. Jelovšek o živinoreji. Kmetijska podružnica nujno vabi svoje udeležeče tudi druge kmetovavce, da se teh zborovanj udeležijo v prav velikem številu.

Iz podružnic.

Št. Iij v Slov. gor. 15. maja. Tukajšnja podružnica je priredila v nedeljo 14. t. m. v gostilni gospoda Hoiniga potovalno zborovanje, ki je bilo jako dobro obiskano. Načelnik podružnice gospod Reppnig je pozdravil navzoče in predstavil gospoda učitelja Jentscha z mariborske deželne šole za vinorejo in sadjerejo, ki je govoril zelo zanimivo in poučno o stanovski združitvi ali organizaciji kmetovavcev, za kar se mu je podružničin načelnik na koncu v imenu vseh prisrčno zahvalil. Nato je govoril član O. O. kmetijske družbe gospod Thaller o nameri poljedelskega ministrstva, da bi se kmetijsko preskušališče opustilo, na kar je zbor soglasno sklenil prositi za to, da se naj mesto ravnatelja kmetijskega poskušališča v Mariboru kakor hitro je mogoče zopet zasede. Nato je gospod načelnik izročil viničarju Francu Kranerju v Ročicah premijo, priznana mu od avstrijskega državnega vinarskega društva v znesku 15 K in ga je slavil kot zvestega in umnega vinorejca. — Premiranec se je zahvalil za podeljeno odlikovanje. — Nato se je vršilo žrebanje kmetijskih potrebščin, za katerega je dal gospod graščak Edmund Olschowsky tri mesece starega merjasca kot glavni dobiček. Nadaljnje dobitke sta dala še gospod R. in gospa A. Reppnig; vsem tem darovateljem bodi tudi tukaj izrečena iskrena zahvala. — Nato se je pobirala udnina in so se sprejemali novi člani. Ker se ni nihče več oglasil k besedi, se je zahvalil predsednik vsem darovateljem, posebe pa še gospodu Olschowskemu za glavni dobiček, zahvalil se je vsem udeležencem in zaključil zborovanje.

Drobtinice.

Na predlog podružnice Št. Peter na Medvedovem selu bi se imel v doglednem času vršiti sestanek funkcionarjev spodnještajerskih podružnic c. k. kmetijske družbe štajerske, in sicer v ta namen, da se omogoči enotno postopanje v poslovanju s centralo in da se na ta način prepreči množina nepotrebnega in neplodnega dela. Radi kraja bi si podpisani usojal priporočati št. Jur ob južni železnici, ki leži tako precej v središču Spodnje Štajerske. Pri tej priliki bi se dala pogledati tudi naša kmetijska šola. Sestanek bo imel seveda le tedaj smisel, če bodo na njem zastopane vse podružnice, da se osredotoči naše delovanje, naše postopanje. Stvar je gospodarsko tolike važnosti, da ni misliti, da bi katera iz podružnic temu sestanku ne pripisovala dovolj pozornosti. Tozadevne priprave se naj izvršé v teku 14 dni, da se bo v prihodnji številki lahko naznanilo točno kraj in čas. Morebitni predlogi naj se blagovolijo vpsolati družbinemu tajniku Holz.

Holz.

Vposlano.

Zanesljivo sredstvo proti bramorjem in poljskim mišim je baje Pestrol, kojega je iznašel graški drogist Th. Mörath. Pestrol I., ki sestoji iz arzenkovih kroglic se upotreblja z uspehom proti bramorjem in poljskim mišim, Pestrol II. proti domačim mišim. Prva vrsta se dobi samo proti pismenemu dovoljenju za nakup strupa. Pestrol III. niso strupene in vsebujejo poostren barit; dobé se torej brez nakaznice za strup in učinkujejo zelo ugodno pri ugonobitvi poljskih in domačih miši. Tozadevni poskusi so se priredili v večji meri v šoli štajerske logarske družbe, pri logarskem uradu samostana Rein, logarskem uradu kneza Oettingen-Wallerstein v Waldsteinu in drugod. Polagajo se kroglice lahko od spomladi do jeseni tako, da pridejo na vsako luknjico, ki se potem z roko zamaši, 2 do 3 kroglice. Če se pokažejo z nova luknje, je storiti spet tako. Trikratno polaganje baje zadostuje, da se zemljišče reši teh škodljivcev.

Sestanek absolventov grmske šole. Na željo, izraženo od raznih strauj, se priredi na Grmu v teku letošnjega leta sestanek nekdanjih učencev tega zavoda. Vse potrebne priprave za ta sestanek bo vodil odbor sestojč iz nekdanjih učencev. Da se dobé potrebni naslovi in da se določi najprikladnejši čas za ta sestanek, se vabijo že sedaj nekdanji absolventi, da prijavijo svoje naslove in svoje želje glede sestanka naravnost na ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu.

Do zadnjega poginejo!

S Pestrolom I (strupen) vsi bramorji in poljske miši.
S Pestrolom II vse domače miši.
S Pestrolom III vse poljske in domače miši.

Vrtnar Rezato nam piše: "Učinek Vaših kroglic je velik." — Mnoga priznanja. — Dobi se v dozah po 1/4, 1/2 in 1 kg. 292-3

Spezial-Laboratorium Mörath, Graz
Jakominigasse 1.

Št. 22.056/VII-1007.

Razglas.

S 1. julijem se začne na deželni podkovski šoli v Gradcu polletni podkovski tečaj. Za potrebne in vredne konjske podkovače je razpisanih 10 deželnih štipendij po 100 K s prostim stanovanjem v zavodu v kolikor to dopušča prostor; nekateri okrajni zastopi so razen tega ustanovili še posebne podpore v znesku po 100 K. Zahteva se starost vsaj 18 let, zdravje in krepka telesna razvitost, domovinska pravica na Štajerskem, dobra ljudskošolska izobrazba in vsaj dveletna vporaba kot podkovač.

Nadalje se mora vsak prosilec s posebnim reverzom zavezati, da bo po dovršenem tečaju deloval vsaj 3 leta kot konjski podkovač na Štajerskem, oziroma v tistem okraju, od katerega je dobil štipendijo, bodisi kot pomagač ali mojster.

Prošnji se mora priložiti reverz, krstni list, domovnica, učno spričevalo, zdravniško in šolsko spričevalo, delavska knjižica, pravno spričevalo in izkaz o premoženjskih razmerah. Nasloviti je prošnje na deželni odbor ter je vpsolati na ravnateljstvo deželne podkovske šole v Gradcu najpozneje do 10. junija 1911.

Udeleženci pa, ki ne nameravajo prositi za štipendije, se morajo zglasti pri vodji zavoda v teku prvih 3 dni tečaja ter prinesiti seboj dokaze o starosti, dveletni vporabi kot podkovači, o dobro izvršeni ljudski šoli in izučanju obrti.

V Gradcu, 23. maja 1911.

Od štajerskega deželnega odbora.

Graško tržno poročilo.

Sejem s krmo in slamo od 15. maja do 21. maja 1911. Pripeljalo se je 53 vozov s 507 metriskimi stoti sena in 37 vozov s 268 metriskimi stoti slame, in je bil slabše obiskan ko pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo od K 4.— do K 6.—, sladko od K 4.20 do K 6.20; ržena slama od K 4.— do K 5.20; pšenična slama od K 4.— do K 5.—, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejem z rogato živino dne 24. maja 1911. Prignalo se je 115 volov, 45 bikov, 100 krav, 2 živi teleti in — konj, pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnic.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Gornje Štajersko: 28 volov, 10 bikov, 10 krav, — telet; Maribor: 4 voli, — bikov, 10 krav, — telet; Ptuj: — volov, — bikov, 5 krav, — telet; Predarlberško: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Nemčijo: — volov, — bikov, — krav, — telet; Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, krav, — telet; na Češko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: — volov, — bikov, 54 krav, — telet; Kranjsko: — volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže. Klavni voli, tolsti od K 96.— do K 104.— (izjemoma K 106.—), poltolsti od K 86.— do K 94.—, suhi od K 78.— do K 84.—; voli za pitanje od K —.— do K —.—; klavne krave, tolste od K 74.— do K 90.—, poltolste od K 60.— do K 72.—, suhe od K 54.— do K 60.—; biki od K 84.— do K 96.—; dojne krave do 4. teleta od K —.— do K —.—; brez 4. tele od K —.— do K —.—; breje od K —.— do K —.—; mlada živina od K 84.— do K 92.—.

Sejem klavne živine dne 26. maja 1911. Zaklana živina: 595 telet, 1790 svinj, 19 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.46 do K 1.56; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.56 do K 1.60; nemške mesne svinje od K —.— do K —.—; nemške pitanske svinje do K 1.44 do K 1.48; ogrske pitanske svinje Ia od K —.— do K —.—; ogrske pitanske svinje Ia od K —.— do K —.—; mesne svinje od K 1.48 do K 1.54; bosnjaške pitanske svinje, debele, od K —.— do K —.—; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.— do K —.—; ovce od K .94 do K 1.—; kozlički in jagnjeta od K 6.— do K 10.—. Cene so se povišale.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Koruza	Proso
		K v	K v	K v	K v	K v	K v
Celje . .	50	12	10	—	10	8	12
Ormož . .	50	11	8 50	9	11	8	9 50
Gradec . .	50	—	—	—	—	—	—
Ljubno . .	50	13 50	9 90	10	11 50	9	—
Maribor . .	50	11 50	8 50	8 50	10	8 18	8
Ptuj . . .	50	12	9	11	12	8 50	8
Inomost . .	50	—	—	—	—	—	—
Celovec . .	50	—	11	—	11 25	8 93	—
Ljubljana . .	50	—	—	—	—	—	—
Pešt . . .	50	—	—	—	—	—	—
Solnograd . .	50	12 50	10 80	9	11 50	8 50	—
Dunaj . . .	50	12 44	9 52	8 75	9 95	7 99	—
Linc . . .	50	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda	Bob	Seno sladko	Seno kislo	Ržena slama	Ježna slama
		K v	K v	K v	K v	K v	K v
Celje . .	50	11	12	3	2	3	1 80
Ormož . .	50	9 50	10	5	4	3	2 80
Gradec . .	50	—	—	—	—	—	—
Ljubno . .	50	—	18	4	3 50	4	3
Maribor . .	50	7 50	12	2 25	—	2 25	1 75
Ptuj . . .	50	9	—	3 50	2 90	3 70	2 50
Celovec . .	50	—	—	—	—	—	—

(Nadaljevanje na strani 94.)

Uredništva

raznih listov opetovano opozarjamo, da e ponatiskovanje člankov iz „Gospodarskega Glasnika“ dovoljeno le, če se navede, odkod so vzeti. Ponatiskovanje brez navedenega vira pa ni le nehonetno, ampak je tudi postavno kaznjivo.

Uredništvo „Gospodarskega Glasnika“.

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

Št. 16.999.

I. Yabilo

na

XI. redni zvezin zbor

Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem

ki se vrši v četrtek, dne 22. junija 1911, ob 11. uri predpoldne v stanovski hiši v Gradcu.

Dnevni red:

1. Otvoritev zvezinega zbora po predsedniku.
2. Čitanje zapisnika X. rednega zvezinega zbora, ki se je vršil dne 23. junija 1910.
3. Poročilo načelstva o opravljenem letu 1910.
4. Predložitev letnih računov in sestave premoženja za l. 1910; poročilo nadzorništva in sklepanje o uporabi čistega dobička.

5. Določitev visokosti letnih prispevkov udov in režijskih prispevkov od denarnega prometa.
6. Nove volitve, oziroma nadomestne volitve v odbor in nadzorstvo, kakor je to predpisano po pravilih.
7. Poročilo o stanju prašanja glede uvedbe starostnega, oziroma dosmrtnega zavarovanja za člane rajfajznovk.
8. Vprašanja, oziroma nasveti.

Vsak ud (zadruga ali društvo) ima brez ozira na število opravljenih deležev jeden glas na zvezinem zboru. K Zvezi pristopla društva in zadruge izvršujejo svojo glasovalno pravico po zastopniku, kateri se je že poprej pismeno naznanil zvezinemu odboru, zastopnik pa mora biti ud dotične zadruge ali društva. Udje Zveze ne smejo svojega glasu prepustiti drugim udom Zveze. Zastopanje večih zadrug ali društev po jednem zastopniku ni dopuščeno. Zadruge in društva, ki so se pridružila Zvezi, smejo poslati na zvezin zbor razen glasujočega zastopnika tudi druge osebe izmed svojih udov, ki pa se smejo zborovanja udeležiti brez glasovalne pravice. Letni račun, račun o dobičku in izgubi, sestava premoženja, predlogi na zvezin zbor o ti stvari in poročilo nadzorstva ležijo 14 dni pred skupščino v zvezini pisarni zvezinim članom vpogled.

V Gradcu, dne 1. junija 1911.

Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. z.

Zvezin zastopnik: F. Barta.

II.

Poročila glede blagovnega prometa Zveze.

1.

Kmetijski stroji in orodja.

Svoje p. n. člane in članice uljudno opozarjamo, da lahko vsled pogodb z mnogimi velikimi tvrdkami prodajamo za nižano ceno vse vrste kmetijskih strojev, kakor: pluge, brane, mlatilnice, mline, obračala za seno, senske grablje, stroje za košnjo, trierje kakor tudi vsa druga najrazličnejša orodja in stroje za polje, travnik in vinorejo, kakor n. pr. tudi škropilnice za drevje in vinograde, žvepljavce i. t. d.

Prašanja in naročila blagovolite pravočasno poslati Zvezi gospodarskih zadrug v Gradcu.

2.

Dobava bakrene galice, žveplove moke in rafije.

Cena za la bakreno galico je vsled velikega povpraševanja in malih zalog v zadnjem času zelo poskočila.

Zveza je morala bakreno galico kupiti na novo za svojo zalogo, a za mnogo višjo ceno ko prej in zato je sedaj cena bakrene galice v prodaji na drobno tudi višja.

Fino zmlete in dvakrat rafinirane žveplove moke, kakor tudi la rafije pa ima Zveza še dovolj v zalogi.

Naročila na to blago se naj pravočasno pošljejo Zvezi, ker ne more Zveza prevzeti nobenega jamstva za brzo in ročno ekspedicijo.

Na željo se naznanijo cene na drobno.

III.

Posredovalnica za prodajo plemenske in vprežne živine.

Ponudbe:

Karl Eitljörg, posestnik v Puchu pri Weizu, vzhodnejšajerskega lisastega bika, 1 $\frac{3}{4}$ let starega, težkega 500 kg;

Posojilnica v Eisbachu, pošta Rein pri Gratweinu, velike množine pitane živine.

Vilhelm Däuber, po domače Golob, v Viliču, pošta Ernovž, 13 mladih svinj;

Franc Budna v Kališovu št. 5, pošta Rajhenburg, mladega sivega bika;

Franc Vozlič na Cvenu št. 25 pri Ljutomeru, 1 $\frac{1}{2}$ letnega bika pingavske pasme;

Anton Haberl, po domače Schwarz, v Pretulu, pošta Sv. Mihael nad Ljubnim, 2 šestletna, približno 13 metrskih stotov težka vola murodolske pasme, metrski stot po 96 K;

Jožef Nipič v Št. Ilju v Slov. gor., 2 na čas breji kravi za 900 K.

Anton Slavič v Grambach, pošta Križevci, 8 let staro kravo, kakih 500 kg težko, dobro dojnico, križanko marijadvorske in pingavske pasme, za 460 K.

Jožef Mikuš v Spielfeldu št. 27, 2 vola, 4 $\frac{1}{2}$ leta stara, kakih 1450 kg težka, po 100 K za 100 kg.

Hugo pl. Baltz, graščina Hollererhof pri Gratweinu, na čas brejo kravo, ki bo proti koncu maja dobila 6. tele, nad 550 kg težko; 2 molzni kravi, 450 do 550 kg težki, ena med njima nosi šesto tele.

Franc Pečar, nadučitelj in posestnik v Rimskih toplicah, 2 pitana vola, štiriletna, zelo debela, 1350 kg težka.

Avzug Aftenberger, po domače Loder v Lohngrabnu, pošta Sv. Robert ob Rabi, lisastega bika, 16 mesecev starega, 400 kg težkega, 460 K.

Franc Klemenčič v Godomercih, pošta Mala Nedelja pri Ljutomeru, 10 prašičkov, 3 mesece starih, 5 merjascev, 5 prasic, drugi rod od yorkshirske prasice.

Karl Kanter, posestnik v Bierbaumu, okraj Fürstenfeld, bika, starega 1 leto in 2 meseca, 400 kg težkega, vzhodnejšajerske lisaste pasme.

Anton Haas, po domače Fassmüller v Kirchbachu, 3 pingavske telice, čistopasemske, stare 11 mesecev, 1 leto in 1 $\frac{1}{2}$ leta.

Luis Winter, Šmarje ob Pickelbachu, 10 mesecev starega in 75 kg težkega merjasca, 130 K za 100 kg; 6 prašičkov, 16 tednov starih, po 25 K; pet prašičkov, po 5 mesecev starih, kakih 35 kg težkih, po 55 K; vsi so yorkshirske pasme.

Franc Schneider, na Boču št. 54, Gornja

Kostrivnica, pošta Podplat pri Poljčanah, 10 mladih svinj od dveh prasic, 7 tednov starih, po 14 K.

Rajmund Leimberger v Fischbachu, kravo, od 26. oktobra 1910 sem brejo s 4. teletom.

Naročila:

Viktor Glaser v Rušah pri Mariboru, bike in mlajino pingavske pasme;

Podružnica Ernovž, 3 dveletne bike murodolske pasme in dva enoletna bika murodolske pasme;

Graščina Baltahof, Kumberg pri Gradcu, enoletnega bika pingavske pasme in 10 molznih krav, že dolgo brejih s prvim do četrtim teletom, pasma katerakoli;

Jožef Ivačič, posestnik v Zagorju, pošta Pilštanj, dva lepa mlada vola, triletno brejo kravo in 2 breji murodolski telici;

Irma Trattenschek, posestnica, Kastelitzhof, pošta Gornja Sv. Kunigunda pri Mariboru, 2 polletni marijadvorski plemenski telici;

Jožef Stoisser, Št. Andraž v Sausalu, 4 vprežne vole murodolske pasme.

Hugo pl. Baltz, graščina Hollererhof pri Gratweinu, 2 kravi z novim dojivom, le z zjamčenimi 11 l se kupita ali zamenjata za brejo kravo.

Podružnica Gleinstätten kupi 6 do 8 molznih ali brejih krav s 3. do 4. teletom, pasma katerakoli.

V bodoče prosimo, naj se pri vseh ponudbah živine naznani približna teža in prodajna cena.

Živinski sejmi v Gradcu meseca junija in julija 1911.

Od 22. maja naprej se vrši dva dni pred glavnim živinskim sejmom vedno kontumacijski živinski sejem.

Sejmi z rogatino: 1., 8., 14., 22. in 28. junija; 6., 13., 20. in 27. julija.

Sejmi z malo klavno živino: 2., 9., 16. 23. in 30. junija; 7., 14., 20. in 28. julija.

Mesečni sejmi s konji; v četrtek 1. junija in v soboto 1. julija.

Sejem z malo klavno živino se od 1. maja naprej začne ob 7. uri zjutraj.

Tržna poročila.

(Nadaljevanje.)

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 7. junija na Ptuj (sejem s konji, govedom in svinjami); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v Kapelah**, okr. Brežice.

Dne 8. junija v Šmartnem pri Slov. Gradcu**, pri Sv. Marjeti ob P., okr. Maribor; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem).

Dne 9. junija v Pilštanju**, okr. Kozje.

Dne 10. junija v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 11. junija pri Sv. Trojici, okr. Sv. Lenart v Slov. gor.

Dne 12. junija pri Sv. Treh Kraljih**, okr. Sv. Lenart v Slov. gor.; v Radgoni**.

Dne 13. junija v Žalcu**, okr. Celje; pri Sv. Duhu v Ločah**, okr. Konjice; pri Sv. Andražu v Slov. gor., okr. Ptuj; v Rogatcu (sejem z veliko živino); v Žigarskem vrhu, okr. Sevnica; pri Sv. Janžu pri Spodnjem Dravogradu**, okr. Slov. Gradec; v Kozjem**, v Brežicah**.

Dne 14. junija na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarje), okr. Kozje; v mestu Mariboru*; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem).

Dne 16. junija v Oplotnici**, okr. Konjice; v Mozirju**, okr. Gornji Grad; v Lembachu**, okr. Maribor; pri Sv. Vidu pri Ptuj**, v Gornji Kostivnici**, okr. Rogatec; na Planini*, okr. Kozje; pri Mali Nedelji*, okr. Ljutomer.

Dne 17. junija v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 19. junija pri Mariji-Tinski**, okr. Šmarje pri Jelšah; v Jurkloštru**, okr. Laško; v Rušah**, okr. Maribor.

Dne 20. junija v Radgoni**.

Dne 21. junija v Studencih*, okr. Maribor; v Peklu**, okr. Slov. Bistrica; pri Sv. Tomažu-Koračice**, okr. Ormož; v Marnbergu (sejem s parkljarji in konji); na Ptuj (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje.

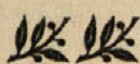
Dne 22. junija pri Št. Juriju ob juž. žel**, okr. Celje; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Sevnici**, v Šoštanju**, v Cerkvenjaku (Sv. Anton)**; okr. Sv. Lenart v Slov. gor.

Dne 24. junija v Konjicah**, v Ljubnem*, okr. Gornji Grad; v Laškem**, pri Sv. Lenartu v Slov. gor., v Čermožišah**, okr. Rogatec; v Podsredi**, okr. Kozje; v Brežicah (svinjski sejem).

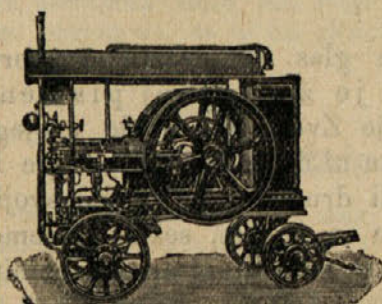
Vabimo p. n. okrajne zastope in občine, kakor tudi cenjene družbine ude, da inserirajo v „Gospodarskem Glasniku“. Cena je nizka. Ako se večkrat inserira in večji inserati, damo primeren popust. Naročila se naj blagovolijo vposlati naravnost družbini pisarni.

Oznanila „Gospodarskega Glasnika“ za Štajersko.

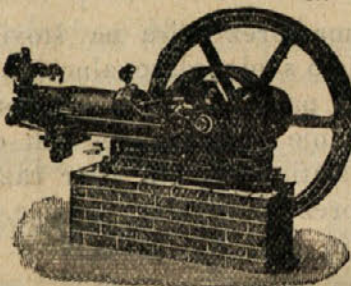

1 do 2 vinarja je obratnih stroškov na uro in HP pri svojih patentiranih **oljnih motorjih z visokim tlakom** od 16 HP naprej. —
4 do 5 vinarjev : pri **Petrolin motorjih in lokomobilah** : kakor 2 do : **stojecih motorjih**.
mojih 10 HP tudi pri

Tovarna za motorje
J. Warchalowski
DUNAJ, III., Paulusgasse 1.

Na tisoče motorjev v rabi. Ceniki zastoj. Ugodni pogoji za plačevanje. Na razpolago tudi že rabljeni petrolin motorji.

177—2

Št. 557.

Razglas.

Obče se naznani, da se vrši licenciranje in premiranje plemenskih bikov za celjski sodnijski okraj v pondeljek 29. maja 1911 ob 8. uri dopoldne na sejišču poleg mestne kladnice v Celju.

Ker je za celjski okraj določeno čisto muredolsko krvno pleme se bodo v smislu §§ 13. oziroma 15. zakona z dne 17. aprila 1896, dež. zak. št. 41, licencirali in premirali le biki te pasme, kateri morajo biti močne rasti, pravilnega telesa, zdravi in brez dednih napak ter najmanj 1½ oziroma, 1¼ leta stari in niso bili dozdaj licencirani in ne premirani. Priznane se bodo sledeče nagrade:

1 državna nagrada v znesku po	60 K
1 „ „ „ „ „	50 „
1 deželna „ „ „ „ „	40 „
1 „ „ „ „ „	30 „
3 deželne nagrade „ „ „ „ „	20 K . . . 60 „

Za biki, ki so bili že licencirani ali premirani, se ne morejo več dati državne ali deželne nagrade; za take biki, posebno če so se dalje časa za plemo rabili, se bo dodelilo 10 okrajnih nagrad po 15 K za večletno plemenjenje.

Razen tega se bodo izplačala iz okrajne blagajne za prigon vsakega bika, kateri ni bil dozdaj licenciran in kateri ni dobil nobene nagrade, odškodnina po 2 K, oziroma 3 K po razmerju daljave od ene ure ali več.

Za prigon bikov, kateri so bili že licencirani ali za biki pod postavno starostjo, se ne plača potnina.

Bikorejci se nujno pozivljajo, da priženejo le ne licencirane biki k licenciranju, da tako zadostijo zahtevam zakona ter odvrnejo izvenredno licenciranje in s tem zvezne stroške. Že licencirani biki se naj le tedaj priženejo, če prosijo lastnik bika nagrado za večletno plemenjenje.

Ta razglas se naj obče objavi.

Okrajni zastop. celjski, dne 15. maja 1911.

245—1a

C. k. vladni komisar.

Ge Kometovi mlini

so dandanes najboljši za dobivanje debele in fine mletje, ker so opremljeni s Hellerjevimi umetnimi mlinjskimi kamni, kojih ni treba nikdar ostriti in kojih kakovost je neprekošljiva. Priporočamo nadalje brusne kamne vsake vrste v najboljši kakovosti.

Prva tovarna za umetne mlinjske kamne in gradnjo mlinov v Sandovu pri Česk. Lipl.

Komanditna družba **E. J. Heller.**
Iščejo se zastopniki. 415b/10—24

Vplačana akcijska glavica **K 50.000.000**
Rezervni zaklad **K 12.550.000.**

K. k. priv.

Böhmische Union-Bank

(podružnica v Gradcu).

Podružnice: Reichenberg, Jablonec, Brno, Olomuc, Bielitz, Jägerndorf, Tropava, Rumburg, Zatec, Linec, Hohenelbe, Dornbirn, Salzburg, M.-Schönberg, Novi Jičín, Gradec, Ljubno (Gor. Štaj.), Celje, Kraljevič dvor, Celovec, Beljak; ekspozituri: Friedeck-Mistek in Braunau. Izvaja vse bančne transakcije in daje tozadevna pojasnila. Kupuje in prodaja efekte in valute, novce in kupone. Najceneje eskomptira trgovske menice. Prevzema denarne vloge proti vložnim knjižicam, blagajnim listkom in na tekoči račun. 229—12

Proti kugi v gobcu in na parkljih
se priporoča

Matalé

kot najboljšo, brzo učinkujočo sredstvo, ki nima ne vonja ne postranskih škodljivih posledic. Po 48 urah začne živina zopet jesti in daje zopet navadno množino mleka. Preskušeno pri c. in k. najvišjih famil. posestvih v Holčcu. 1 steklenica, ki zadostuje za 2—3 živinčeta stane K 3-50.

Glavni odposiljatelj: **Lekarnar OTON LENK**
v Holčcu pri Hodoninu, Ogrsko. 176—6

Dobra pitna voda podaljša življenje!

Iskanje in odpiranje vrelčin,
vodovode stavi pod garancijo kot
specialiteto:

Prva moravska tvornica za vodovode in
sesalke

Ant. Kunz, c. in k. dvorni
dobavnik, **Mähr.-Weiskirchen.**

Izborna priporočila na razpolago. — Ogled na
lieu mesta zelo ceno.

181—24

Stev. 2339/1911.

Razglas

glede

oddaje šotne stelje potom
subvencije.

Visoko c. k. poljedelsko ministrstvo je z odlokom z dne 10. decembra 1910, št. 40.067/1411 vsled skupnega predloga visokega deželnega odbora in osrednjega odbora sklenilo v svrhu uvedbe šotne stelje v goveje hleve in za pospeševanje umnega pridelovanja krme na barjih dati iz izredne dotacije za pospeševanje živinoreje znesek 4500 K na razpolago.

Kakor je visoko c. k. poljedelsko ministrstvo odredilo, se naj ta znesek na ta način porabi, da se bo pri nakupu šotne stelje dajal razmerno z razpoložljivimi sredstvi 25% popust.

Ker je znesek majhen, moramo v prvi vrsti gledati na to, da bodo od te podpore imeli korist mali posestniki, ki niso po svoji lastni krivdi v neugodnem denarnem položaju, ki so marljivi in ki se s preudarkom in uspehom trudijo povzdigniti svojo živinorejo.

Prošnje za podelitev teh subvencij se morajo vložiti pri načelstvih podružnic, kjer se dobé zanje primerne golice. Načelstva pa jih morajo najkasneje do 15. avgusta 1911 vposlati osrednjemu odboru c. k. kmetijske družbe.

**Od osrednjega odbora
c. k. kmetijske družba na Štajerskem.**

Lekarnarja A. Thierryja balzam

edino pristen z zeleno nuno kot varstveno znamko. Postavno zavarovan.

Vsako ponarejanje, posnemanje in prodaja drugega balzama z varljivimi znamkami s kazensko zasleduje in strogo kaznuje. — Ta balzam je zanesljivo sredstvo pri vseh boleznih dihal, kašlja, hrapavosti, hripavosti, katarju gola, prsni bolečinah, pljučnih boleznih, posebno pri influenci, boleznih v želodcu, vnetju jeter in vranice, pomankanju apetita, slabi prebavi, zapelosti, bolehi v zobeh in ustih, trganju po kosteh, opeklinah, prišću i. t. d. 12/2 ali 6/1 ali 1 velika specialna steklenica K 5.—.

**Lekarnarja
A. Thierryja**
edino pristna
centifolijska
maža

zanesljivo sredstvo pri ranah, oteklinah, vnetjih, tvorih, odstrani vse tuje stvari iz telesa in večkrat prihrani zelo boleče operacije. Pomaga celo pri zelo starih ranah i. t. d. 2 lončka staneta 3 K 60 c. Dobi se v lekarni pri angolu varhu Adolfa Thierryja v Pregradu pri Rogatcu. Tudi v večini apotek, na veliko pa v trgovinah s medicinskimi drogami. 224a—19

